

prima instanță, Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (C. Albu)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, A. Panov, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Moldovan împotriva Veronicăi Moldovanu cu privire la rezoluțiunea contractului de donație a bunului imobil,

împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Vera Moldovan și s-a menținut hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă:

La 09 decembrie 2015, Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Veronicăi Moldovanu cu privire la rezoluțiunea contractului de donație a bunului imobil.

În motivarea acțiunii, reclamanta Vera Moldovan a indicat că la data de 16 decembrie 2005 a donat pîrîtei Veronicăi Moldovanu lotul de teren pentru construcție locativă cu suprafața de 0.096x4 ha situat în satul Sociteni, raionul Ialoveni, în baza contractului de donație nr. 5150, încheiat la biroul notarului Oleg Chetreanu.

Reclamanta Vera Moldovan a mai indicat că a acceptat semnarea contractului de donație nominalizat, crezînd că condițiile acestuia sunt de întreținere pe viață, însă după executarea donației, pîrîta nu și-a îndeplinit obligațiunile de a acorda sprijin moral și material, luându-se în considerație starea sănătății și starea materială, în care se afla reclamanta, a plecat peste hotarele țării și nu a contactat-o cîțiva ani.

Reclamanta Vera Moldovan a menționat că nu-și poate asigura întreținerea corespunzătoare, este bolnavă și stă la evidență specială, este pensionară din anul 1989, la moment nu are unde să locuiască, în ultimul an a suferit cîteva intervenții

chirurgicale și anume operația privind înlăturarea apendicitei și o operație la fiere, iar conform certificatului eliberat de Primăria Ialoveni nu are bunuri în proprietate.

Reclamanta Vera Moldovan a relatat că în urma donării bunului, la data de 30 martie 2009 a decedat fiul Constantin Moldovanu, care este și tatăl pîrîtei, cheltuielile legate de înmormîntare au fost suportate de către reclamantă, din bani împrumutați.

Reclamanta Vera Moldovan consideră că actele medicale anexate vin să confirme că la moment se află într-o stare de stringentă nevoie, fiind în imposibilitate de a-și asigura întreținerea corespunzătoare, suportînd în ultimul an cheltuieli enorme legate de asistența medicală cu plată.

Reclamanta Vera Moldovan a invocat prevederile art. 836 Cod civil, ce instituie dreptul donatorului de rezoluțiune unilaterală a contractului de donație executat în cazul în care este în imposibilitate de a-și asigura întreținerea corespunzătoare, invocînd că la momentul donației bunului pîrîta i-a promis că o va ajuta financiar în cazul în care va avea nevoie. Luînd în considerare vîrsta, la momentul donației avea posibilitatea să se întrețină, însă la moment, bunul donat nu este prelucrat de către ea, astfel, nu are alte surse de existență decît pensia în mărime de 1000 lei, fiind notoriu că pîrîta a părăsit teritoriul țării și nu contactează cu reclamanta, iar la solicitarea de a-i acorda sprijin material pîrîta vorbește grosolan.

Reclamanta Vera Moldovan a solicitat admiterea acțiunii, rezoluțiunea contractului de donație încheiat între Vera Moldovan, în calitate de donator și Veronica Moldovanu, în calitate de donatar, restituirea bunului donat, lotul de teren pentru construcție locativă cu suprafața de 0,0964 ha, situat în raionul Ialoveni satul Sociteni.

La 24 august 2018 reclamanta Vera Moldovan a depus cerere de concretizare, în care a invocat suplimentar că din răspunsul Oficiului Cadastral Teritorial Criuleni rezultă că după reclamantă nu sunt înregistrate bunuri imobile cu drept de proprietate, iar conform adeverinței eliberate de Primăria satului Sociteni, începînd cu anul 2005 reclamanta nu deține bunuri imobile în proprietate și este nevoită să locuiască la alte persoane. Prin adeverința eliberată de Primăria satului Societeni se confirmă și că în anul 2017 reclamanta nu a beneficiat de lemne, cărbune de foc sau ajutor social, ceea ce a contribuit și mai mult la majorarea cheltuielilor.

Reclamanta Vera Moldovan a susținut că reieșind din situația critică în care se află, din cauza faptului că este nevoită să se împrumute pentru a putea supraviețui, inclusiv și pentru a-și onora obligațiile față de terți, a decis să revoce contractul de donație nr. 5150 din 16 decembrie 2005, încheiat la biroul notarului Oleg Chetreanu, prin care a donat pîrîtei lotul de teren pentru construcție locativă cu suprafața de 0,096x4 ha, cu nr. cadastral xxxxxx, situat în raionul Ialoveni satul Sociteni.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Vera Moldovan împotriva lui Veronica Moldovanu cu privire la rezoluțiunea contractului de donație.

Prin decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vera Moldovan și s-a menținut hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Moldovan împotriva lui Veronica Moldovanu cu privire la

rezoluțiunea contractului de donație.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că la 16 decembrie 2005 apelanta Vera Moldovan, în calitate de donator, și intimata Veronica Moldovanu, în calitate de donatar, au încheiat contractul de donație nr. 5150, prin care apelanta a donat intimatei, care este nepoata sa, lotul de pământ pentru construcția locativă cu suprafața de 0,0964 ha, situat în satul Sociteni, raionul Ialoveni, cu nr. cadastral xxxxxx. Intimata Veronica Moldovanu este născută la 15 iunie 1988 și la momentul încheierii contractului de donație avea vârsta de 17 ani și astfel a acționat cu acordul reprezentantului legal, tatăl acesteia Constantin Moldovanu.

Instanța de apel a menționat că potrivit materialelor cauzei, ulterior încheierii contractului de donație cu intimata, apelanta și-a donat bunurile imobile ce-i aparțineau, Ecaterinei Moldovanu, în baza contractelor de donație și a unui contract de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață, încheiate în perioada anilor 2012-2013, o parte din acestea fiind ulterior reînregistrate pe numele apelantei și înstrăinate aceluiași terți în baza contractelor de vânzare-cumpărare, însă pretinde rezoluțiunea contractului de donație încheiat cu intimata, justificarea oferită nefiind plauzibilă în contextul indicat.

Instanța de apel a respins argumentul apelantei precum că existența unei condiții la încheierea contractului de donație a imobilului de acordare a ajutorului și sprijinului convenit din partea feciorului s-ar confirma prin mărturiile oferite de Tudor Mîra, deoarece acesta nu a fost prezent la încheierea contractului contestat și nu poate să cunoască condițiile contractului respectiv, din declarațiile acestuia reieșind că martorul nu cunoaște circumstanțele încheierii contractului de donație care face obiectul prezentului litigiu. Totodată, instanța de apel a constatat contradictorialitatea argumentelor apelului cu situația de fapt din prezenta speță, deoarece apelanta invocă că feciorul acesteia Constantin urma să-i acorde ajutor, însă lotul de teren a fost donat nepoatei, în timp ce apelanta avea posibilitatea să încheie contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viața cu feciorul său Constantin Moldovanu, tatăl intimatei.

Instanța de apel a apreciat critic afirmațiile apelantei prin care ultima își exprimă dezacordul cu faptul că la momentul semnării contractului de donație cu intimata apelanta era deja pensionară, deoarece starea financiară al apelantei este nemijlocit legată cu obiectul acțiunii, iar din probatoriul cauzei rezultă că atât la momentul semnării contractului, cât și la înaintarea acțiunii privind rezilierea acestuia, apelanta Vera Moldovan avea venit stabil și anume pensia de vârstă și nu pot fi reținute argumentele acesteia precum că starea de nevoie a apărut ulterior, când Ecaterina Țurcanu a refuzat să o mai întrețină, deoarece aceste circumstanțe nu au fost demonstrate și nu s-a demonstrat că ulterior semnării contractului de donație, apelanta a pierdut anumite venituri pe care le avea la data încheierii contractului de donație.

Instanța de apel a reținut că apelanta nu a demonstrat instanței că eventuala admitere a acțiunii ar putea schimba esențial starea sa financiară, însă prin admiterea neîntemeiată a cererii de chemare în judecată privind rezoluțiunea contractului de donație a bunului imobil, se instituie riscul încălcării dreptului constituțional al intimatei ce protejează dreptul la proprietate, consfințit atât de art. 46 al Constituției

Republicii Moldova, cît și de art. 1 al Primului Protocol la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de apel a constatat că soluția oferită de prima instanță este corectă, motivată și amplu argumentată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și cu trimitere atît la probele administrate, cît și dispozițiile legale aplicabile speței, iar motive pentru casarea acestei hotărîri, în cazul dat lipsesc instanța de apel ajungînd la concluzia de a respinge apelul declarat de Vera Moldovan și de a menține hotărîrea primei instanțe.

La 24 iunie 2019 Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Vera Moldovan.

În motivarea cererii de recurs recurenta Vera Moldovan a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului, a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la materialele cauzei.

Recurenta Vera Moldovan a invocat că instanța de apel la adoptarea deciziei nu a dat nici o apreciere argumentelor și probelor anexate de recurentă la materialele cauzei, ci doar s-a limitat la indicarea normelor reglementate de Codul de procedură civilă.

Recurenta Vera Moldovan a precizat că nu și-a provocat intenționat sau prin culpă starea de nevoie, deoarece nu putea să prevadă faptul că starea sa de sănătate se va agrava în așa măsură încât ultima nu va dispune de mijloace financiare pentru a se trata și pentru a se întreține. La materialele cauzei au fost anexate probe care justifică starea de nevoie a recurenteii cum ar fi: recipise prin care recurenta a împrumutat bani de la diferite persoane pentru se întreține și pentru îngrijiri medicale, certificate de la Primărie care confirmă că recurenta nu dispune de imobil, certificate medicale care demonstrează faptul că recurenta suferă de mai multe boli cronice, certificate medicale care atestă că recurenta a fost supusă mai multor intervenții chirurgicale în perioada ultimilor 3 ani, bonuri de plată care atestă procurarea medicamentelor pentru tratament.

Recurenta a indicat că instanța de apel nu a respectat normele procedurale și a examinat sumar cauza dată fără a pătrunde în esență, or normele în privința examinării probelor la care se fac referire în decizie au fost formal indicate. Starea de nevoie poate surveni și după donarea bunurilor, iar apariția ei generează existența temeiului de rezoluțiune a contractului de donație.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 18 iunie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 6169 (f.d. 242, vol. I), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Vera Moldovan la data de 24 iunie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 01 august 2019 în adresa intimă Veronicăi Moldovanu a fost expediată copia recursului declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata Veronica Moldovanu nu și-a vaborificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vera Moldovan, reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Moldovan împotriva Veronicăi Moldovanu cu privire la rezoluțiunea contractului de donație a bunului imobil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan